

18 let, najmlajši 4 leta. Bog tolaži težko prizadeto Dobrajčevno družino, umrl mater! pa daj večni mir!

Ratanska vas pri Rogški Slatini. V cvetu življenja je zapustil svet znani in spoštovani

Anton Plevčak v starosti 77 let. Zapustil je žalujočo mlado ženo, svoje dobre starše, dva brata in tri sestre. Ohranimo ga v hvaležnem spominu! Žalujočim sorodnikom iskreno sožalje!

Remšnik. Razgledni stolp kliče vsem, ki so mu pripomogli k življenju, srčni: Bog povrni, prosí pa tudi, da ga podpirate tako dolgo, da se utrdi, to je, da plača dolgove! Ne pozabite na sv. Pankracija in razgledni stolp!

St. Peter pri Mariboru. Zahteva po odcepitvi občine St. Peter od sedanje občine Košaki še nekaterim vedno ne da miru. Veliko skrbi dela ta zahteva tudi občinskemu odboru občine Košaki, ki je o tej zahtevi sklepal preteklo nedeljo, ko je bila ta zadeva na dnevnem redu. Naša zahteva temelji na gospodarskem in šolskem stališču. Okoliš občine se naj ujema s okolišem župnije. Zadeva se že po krivdi občine Košaki zavlačuje pet mesecev in vse se poskuša, da bi zahteva Šentpeterčanov ostala brezuspešna. Upamo pa, da bo sedaj oblast napravila konec temu.

St. Peter pri Mariboru. Zahteva po zopetni upostavitvi samostojne občine St. Peter nekaterim pač ne da miru. Znašla se je družbica, ki nikogar ne predstavlja in ničesar ne pomeni, ki pobira podpise proti zahtevi velike večine Šentpeterčanov po samostojni občini in ta dosevanje občine Košaki. Bodi povedano vsem, da je samostojna občina St. Peter gotova stvar in da bo ves trud nasprotnikov samostojne občine Šentpeterske zaman. — Shod JRZ, ki bi se naj bil vršil preteklo nedeljo, je preložen na poznejši čas, kar bo pravočasno razglašeno.

St. Peter pri Mariboru. Mohorjeve knjige so že došle. Skrbeli pa moramo, da se število Mohorjanov za prihodnje leto še pomnoži. — Ker se bliža Novo leto, bo treba obnoviti naročnino za naše liste in nabirati nove naročnike. Vsaka hiša in družina mora biti naročena na »Slovenskega gospodarja«. Kar pripravite tiste dinarje za naročnino!

Hajdina. Naša župnija, ki šteje 4000 duš, ima dve občini: Breg in Slovenja vas. Svoj čas se je mnogo govorilo, da bo prišlo do združitve obeh imenovanih občin, a sedaj bo treba počakati, kako se bo razvijal Ptuj, ki je v odvetniku g. dr. Remcu dobil novega župana. Brežani se še vedno branijo mesta in bi kar najrajši ostali samostojni. Življenje se je za spoznanje olajšalo, ker se je mogel vnovčiti poljski pridelek, zlasti krompir, a v splošnem je ostalo pri starem, to je, pri tarnanju in potrpljenju. — Prosvetno gibanje gre svojo pot, pri čemur se posebno odlikuje Dekliška zveza. Tudi življenje s Cerkvijo se utrjuje, saj ima naša fara kar tri gg. kaplane, patre kapucine iz Ptuja, ki ob vsakem vremenu prihajajo na pomoč. Tudi učiteljstvo bode zahvaljeno, zlasti gospa Sancinova, da našo šolsko mladino tako vztrajno vadi v lepem petju nabožnih in narodnih pesmic. Tako bo po skupnem prizadevanju in v složnosti med starši ter vzgojitelji mladi naš rod lepšo bodočnost doživel in jo v srcu užival.

Sv. Trojica v Halozah. Miklavž je odšel, a parklji so ostali po Halozah in obiskujejo kleti in kurje hleve. Tudi druge reči niso varne pred njimi. Orožniki pridno zasledujejo haloške parklne, ki bodo dobili v Ptuj »pod belo zastavo« primeren hladni kotiček.

St. Vid nad Valdekom. Podružna cerkev sv. Ruperta je dobila nov prelit zvon, ki je bil slovesno blagoslovljen od domačega g. župnika dne 17. novembra t. l. Takrat je bila velika slovesnost pri Sv. Rupertu. Kumovala sta zvonu cerkvena ključarja ondotne cerkve Jožef Meh, po domače Legner, in Jožef Obermut, po domače Krežan. Da se je slovesnost lepo obnesla, gre hvala in zahvala obema. Stari zvon je bil zavarovan pri Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani, pa ga je ista na lastne stroške dala preliti pri zvonarni Bühl v Mariboru. Zvon lepo poje in je v veselje tukajšnjim župljanom. Župna cerkev dobi v kratkem novo obhajilno mizo, ki je nujno potrebna.

Dobri župljani so zato navdušeni, ker vedo kdor za cerkev kaj da, Bogu na obresti posodi. — V dnevih 11., 12. in 13. januarja 1936 je pri nas tridnevnic v čast presv. Srcu Jezusovemu in Marijinemu.

Šoštanj. Nedavno je v krogu svoje družine v Šoštanju obhajal 70letnico svojega življenjskega dela zaslužni in blagi g. Martin Trobina, oče ljutomerskega g. kaplana. Ko obstojimo ob življenjski dobi zaslužnih mož, se spominjamo obenem tudi njih del in zaslug, ki so jih položili kot žrtve Bogu, domovini in družini. Skrito, a bogato delo, ki ga je vršil jubilar, so vzgleden kačipot številnim sovrstnikom. Rojen leta 1865 v Prelogah pri Šoštanju, se je že kot mlad fant udeleževal v katoliških društvih. Pozneje je stopil v državno finančno službo, v kateri je ostal ves čas do prevrata, ko je stopil v zaslužni pokoj. Številne žrtve, ki jih je položil g. jubilar na oltar domovine, ker je bil vedno zvešt sin slovenske katoliške matere, so pričča neomajne značajnosti. Zvesto je služil ves čas Bogu in domovini, deloval vedno za njen blagor, saj je bil med drugim že pred svetovno vojno dolgo časa član Slovenskega pevskega društva v Trstu. Že več let pred svetovno vojno in do danes nepretrgoma je bil naročnik našega »Slovenskega gospodarja« in mnogih drugih katoliških časopisov. Veliko njegovo delo se kaže tudi v vzgoji otrok, ki jih je skupno z nepozabno gospo soprogo tako lepo vzgojil. Ob 70letnici njegovega rojstva mu častitamo za častne življenjske zasluge in mi želimo še prav mnogih in veselih let!

Vojnik. Ko se je pričela graditi cesta Vojnik—Smartno, je pri delu bilo zaposlenih nekaj najpotrebnejših delavcev, še mnogo več pa jih ni prišlo v poštev. To je bilo posebno po volitvah 5. maja, ko je tudi v cestnem odboru odločevala JNS stranka. Radi pomanjkanja denarja se je pozneje z delom prekinilo in mnogi so bili še ob ta košček kruha. Vsled zime in neugodnega vremena se tudi sedaj delo ne more nadaljevati, pač pa upamo, da se bo vsaj v spomladi začelo z rednim delom. Sedanja vlada ima smisel za revnega delavca, ki naj dobi delo in zaslužek. Na tak način bomo v resnici pregazili te slabe čase in trdno upajoč na boljše bližnji bodočnosti nasproti.

raza, katerega bi morala pričakovati na onem, ki je odkril po tolikih težavah — zaklad.

Slednje vprašanje je bilo ono, katerega se je bal Gruber najbolj. Znal je, da se ga bo dotaknilo, saj je itak moralo priti in se je tudi nanj pripravil. Ko je pa veljalo sedaj njemu, je odmevalo od njegovega ušesa, kakor nekoč strašni glas z neba: »Kaj, kje je tvoj brat Abel?« Ni se mogel zbrati toliko, da bi bil odgovoril, kakor starozakonski morilec: »Mar li naj jaz čuvam brata?«

Molčal je, njegove ustnice so se tresle, govoriti pa ni mogel. Tudi ni bilo treba. Strahopetni izraz njegovih vodenih oči, ki je sličil onemu psa, ki se boji biča, ji je povedal več nego dovolj. Dekle je obrnilo obraz od njega in se zagledalo v na ognjišču plameneči ogenj, ki je razsvitljeval za silo izbo, kakor bi se bala, da bi ne odkrivala še naprej grozne istine z obraza — morilca — — —

Naenkrat se je zopet zavedla, zbrala vse svoje moči, odprla na stežaj durí koč, pokazala z desnico na ležišče in zaklicala pred vrati zbranim:

»Proklet bodi morilec rešitelja moje matere! Radi zlata je umoril tovariša! Izročite ga roki pra-

vica in naj se izpolni nad njim prokletstvo, ki se drži od pamtiveka zaklada v zlati soteski!«

Ihasa je ostavila bajto, v katero so stopili beli možje v uniformah kanadske policije.

Po tednih vožnje na saneh in po železnici v spremstvu stražnikov vidimo morilca Franca Gruberja na zatožni klopi pred poroto v kanadski prestolici v Ottawi. Pozvan od predsednika, naj pove nekaj v svoj zagovor, je podal obširno poročilo, kaj mu je bil Lavison in kako ga je takorekoč prisilil od samega zlodeja mu vcepljeni pohlep po zlatu k umoru najboljšega tovariša in prijatelja.

Obtoženi je končal povest o doživljajih po divjinah Kanade z besedami:

». . . in bilo je rdečkasto, zlato namreč. Rdeče liki zmrznjene kaplje krvi je počivalo med prodcem gorskega potoka. Cele množine zlata — zrna velika kakor lešniki. Ob robih potoka in ob stenah soteske so lazile zelene majhne kače — čuvarice zlata. V svojih rokah sem ga držal in skozi prste sem ga spuščal, da je kapljalo kakor kri — — —

na abesinsko stran, je ostalo pri življenju. Z opisano zmago so preprečili Abesinci ofenzivo generala Grazianija, s katero je hotel Italijane proslaviti, še predno bi prišlo do mirovnihih pogajanj.

Italijani so bili tepeni tudi na severu.

Na severnem bojišču je uspelo 3000 mož močnemu abesinskemu oddelku, da je prekorlačil reko Takaze. Napadel je prvo utrjeno italijansko bojno črto. Na napad so odgovorili Italijani v prvih trenutkih s strojnica-mi. Abesinskemu srđitemu navalu niso bili kos, so se spustili v neurejen beg in Abesinci so jih zasledovali 20 km daleč. Zgube Italijanov na pobegu

Ljubečna-Šmiklavž pri Celju. Ljubečna se vedno bolj modernizira. Zadnja novost so novopostavljeni drogi za električno napeljava. In ni več daleč dan, ko bomo odnesli smrdljive petrolejke na podstrešje, po naših izbah pa bo zasvetila srebrnočista električna luč. In vsa druga opravila: mlatev, mlenje sadja, likanje perila, vse bomo lahko delali z elektriko in morda še kdo iznajde električno žlico! Druga zadeva pa, ki ni prav nič moderna, je cesta, ki pelje iz naše vasi proti Šmiklavžu, Pristavi in drugim krajem. Ta cesta je v tako slabem stanju, da zležeš komaj s praznim vozom iz mlak.

Griže pri Celju. Grižani smo bili odlikovani s tem, da smo dobili banovinskega svetnika v osebi g. Ludvika Kudra. Želimo mu, da bi storil dosti dobrega v prid celjskega okraja, za katerega je postavljen kot banski svetnik.

Sv. Peter na Medvedovem selu. Na Miklavževu so imeli naši otroci veliko veselje, ker jih je obiskal Miklavž v šoli. Šel je v spremstvu parkija v vse razrede, da se je prepričal, kako se vedejo, učijo in molijo. Vsem je dajal lepe nauke, hvalil in grajal, kakor je pač bilo potrebno, vse je tudi obdaroval s slaščicami in z drugimi rečmi. Zasluge za to lepo prireditvev ima učiteljsvo, zlasti še gđc. Mina, ker brez njihovega dovoljenja in prizadevanja bi Miklavž ne bil prišel in bi ne mogel nad 200 otrok obdarovati. Otroci bodo Miklavžu in dobrotnikom hvaležni.

Kostrivnica pod Bočem. Na prvo adventno nedeljo t. l. je minulo 15 let, ko smo dobili sedanjo vlač. g. župnika Janka Slaviča. V teh zadnjih 15 letih se je pri nas marsikaj obrnilo na boljše po zaslugi g. župnika. Ob njegovi 15-letnici kličemo: Bog nam ohrani našega jubilarja zdravega in čilnega do nadaljnjih jubilejev. Na praznik Brezmadežnega spočetja mu je Marijina družba fantov in deklet iskreno častitala k 15letnici župnikovanja in mu je podarila podobo dobrega pastirja ter svoto za odkup dveh poganskih otrok.

Zagreško pšemce. Zdaj se pa res že dolgo nismo oglasili zagrebški Slovenci v »Slovenskem gospodarju«. Ne zamerite, vedno nekaj pride, za božične praznike pa moramo vendar povedati, da še živimo in prav vneto delamo. Od meseca septembra sem smo imeli že tri

gledališke igre (»Domens«, »Boter Martine« in »Mala pevka«) in več prosvetnih večerov z zanimivimi slikami in predavanji. Priedili smo že tudi dva družabna večera, od katerih je bil eden Miklavžev večer. Enako smo se spomnili svoje domovine na izseljensko nedeljo. Za Silvestrov večer zopet pripravljamo Slomšekovo društvo zabaven večer, da bomo v domači družbi pričakali novo leto 1936. Vsem bralcem »Slovenskega gospodarja« pa želimo vsi zagrebški Slovenci srečno novo leto!

Peter Rešetar rešetari.

Prihodnje leto bo prestopno leto in se tako imenuje zato, ker bodo državni uradniki prestopili iz JNS v JRZ.

Premakljivi prazniki bodo: Ob preimenovanju učiteljsva, ob preimenovanju občin, ob zborih posameznih strank, ker se ob teh prilikah vršijo velika premikanja.

JNS v letu 1936 ne bo mogla zaradi opešnosti več na Pohorje, morda zleze še na »penzionisten-glečec« v mariborskem parku.

Glas naroda v letu 1936 bo prišel pri svobodnih volitvah do veljave, dočim za »Glas naroda« ni gotovo, če ga bo kdo poslušal.

Vrnitev denarja. Vsi, ki so svoj čas denar spravili čez mejo na varno, ga bodo z enako vnemo zopet šmuglali nazaj v državo. (Za to prerokovanje ne dam nobenega jamstva!)

Jugoslavija pride v Evropo, ker bo zopet imela evropske volitve.

Hrvatje bodo v letu 1936 priznali slovensko vprašanje, Srbi hrvaško vprašanje, Slovenci bomo pa obema dali odgovor.

Vreme bo v splošnem jasno, samo nad JNS bo stalno oblačno nebo.

Gospodarski položaj: Kmet se bo naveličal dosedanjega trgovskega poslovanja, ko je moral še dražje kupovati, zato pa še cenaje prodajati. Davkarije bodo prišle do spoznanja, da njihovo ime pride od dajati in ne od daviti!

Vojna ali mir? Če bodo v letu 1936 imele tovarne za bojno orožje še dovolj šmira, potem še ne bo mira!

Nekaj o zgodovini tobaka.

O tobaku se je že zelo mnogo pisalo in to pod najrazličnejšimi vidiki. Že v šoli so nas učili, da kajenje škoduje zdravju; nekateri niso verjeli ter so se po »srečno prestani izkušnji«, o katere neposrednih posledicah ne bom razpravljaj, kajenja le oprijeli.

Hočem pa podati le nekaj zgodovinskih črtic, po katerih bo čitatelj mogel spoznati, kako si je tobak po »vztrajni borbi« končno vendarle priboril mesto v evropskih deželah in to med prav vsemi sloji.

Tobaka (Nicotiana L.) je okoli 40 vrst, katerih domovina je — z malimi izjemami rastočih v Juž. Aziji in Avstraliji — Amerika.

Zato ni čuda, če je z odkritjem Novega Sveta v zvezi tudi pojav tobaka pri nas. Že Kolumb je l. 1492. našel pri prebivalcih otoka Guanahani običaj, kaditi tobak v obliki cilindričnih zavojev, imenovanih *tabacos*. Po nekem drugem sporočilu pa naj bi ime tobak izviralo od otoka *Tabago*, ali pa od province *Tabako* v Osrednji Ameriki.

Tudi na Haitih, Yukatanu in Mehiki je bila že pred prihodom Evropejcev uporaba tobaka znana, medtem ko v juž. Ameriki ne.

Pri Indijancih severne Amerike je bila ta razvada že zelo stara, kot to dokazujejo najdenine starinskih pip.

V Evropo pride tobak v 16. stoletju in sicer sprva le kot lepota rastlina, kasneje pa jo uporabljajo tudi v zdravilne svrhe.

Francijo seznanil z njo Jean Nicot (l. 1560), po katerem dobi latinsko ime »Nicotiana« (Nikotin!). Že za Ludovika XIII. se uporablja v Franciji njuhalni tobak.

L. 1565. prinese iz Francije tobakovo rastlino v Nemčijo Adolf Occo, mestni fizik iz Augsburga.

Tudi Italiji je koncem 16. stol. posredovala tobak Francija. V Rimu sa-

so prav znatne. Na severu obstoja resna nevarnost, da bodo zadeli Abesinci Italijane v bok ob reki Takaze in v tem slučaju bo njihovo severno krilo obkoljeno ter razbito.

Previdnosti abesinskega vojnega sveta.

Iz krogov, ki so abesinskemu cesarju prav blizu, prihajajo vesti, da je cesar svojim poveljnikom dal najstrožje povelje, da se ne smejo spuščati z Italijani v boje, ampak se morajo umikati, ne oziraje se na zapuščeno ozemlje. Abesinski vojni svet je skrajno previden v izvolitvi onih krajev, kateri so izbrani za bodoča bojišča. Radi tega tudi nikdo ne ve, kje se zbija abesinske čete.

In izpolnilo se je nad menoj strašno in prerokovano mi prokletstvo.

Smejal sem se, na tistem sem se posmihal, ko mi je zagotavljal stari, babjeverni medicinar Sioux plemena, da prebivajo zli duhovi v soteski in prokletstvo zadene vsakega, ki si nagrabi tamkaj zlata. Seveda, na nek način je že imel prav, da se drži zlata prokletstvo. Žlahtna kovina sama na sebi je nedolžna. Prokletstvo prihaja iz srca človeka. Človek je napravil ter proglasil zlato za boga, a v istini je postalo — hudič! Radi zlata so davili narodi eden drugega, so postali možje lopovi ter zločinci in ženske vlačuge. To je bilo njegovo prokletstvo, a ne ono drugo, o katerem je govoril stari medicinar, ki bi se naj držalo ter oklepalo zlatih zrn v gorski soteski, kakor da bi bila ta zrna nekaj živega in ne mrtva kovina.

In jaz sem se smejal!

Ko je pa curljalo zlato v zrnih skozi moje prste kakor zmrznjena kri, me je zgrabilo ono drugo prokletstvo! In majhne zelene kače so vdele ter bile priče, ko se je polastilo prokletstvo moje pameti, in so mi mežikale zasmehljivo s svojimi strašotnimi očmi!

Prokleti, oni trenutki, ko sem se rogal staremu indijanskemu medicinaru! Proketo, ti revno zlato, ki trpinčiš sedaj na smrt moje telo, ko si mi že umorilo dušo — — —

Porota je poslušala z največjo napetostjo celó povest in ji verovala. Porotniki so bili vsi prepričani, da je ravnal Franc Gruber v zlati soteski pod pritiskom prerokovanega prokletstva v duševni zmedenosti in neodgovornosti. Glasovali so za njegovo nekrivdo in oprostitev. Ko je čul obtoženi, da ljudsko sodišče ne tirja njegove glave, ampak mu podarja za zavratni umor tovariša in prijatelja — prostost, se je zgrudil od presenečenja — mrtev, zadet od srčne kapi!

Katoliška mladina vseh šol — čitaj

„Nedeljo“!

Bodi zavedno-katoliška že v svojih neznih mladih letih!